

Az előfizetés ára:

1 egész évre . . . . . 8 frt
 1 fél évre . . . . . 4 frt
 1 negyed évre . . . . . 2 frt
 Körjegyzőknek és néptanítóknak
 egész évre 6 frt., fél évre 3 frt

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizethető és egyes lappéldá-
 nyokat venni lehet a kiadóhiva-
 talban, Traub B. és társa, Valentin
 Károly, Böhm M., Luszovics L.
 Veidinger N.

üzetében és a fődahánytözsében.

A hirdetések ára:

Mindenkor arjegyzék szerint.
 Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 k.
 Nyúlterben egy sor . . . . . 10 kr.

PÉCS

Politikai vegyes tartalmu lap.

Hirdetéseket elfogad: Külföldön
 Barek J. és Társa Erfurtban
 Haasenstein és Vogler, Steiner A-
 Hamburgban, Daube G. L., Kno-
 Ignácz Frankfurtban, Opellik A.
 Schalek Henrik, Mosse Rudolt,
 Bécsben. Magyarországon: Neu-
 berger és Braun, Goldberger A.
 V., Lang Lipót, Schwarz Gyula
 Somogyi h. „Első magyar nemzet-
 közli irodá”-ja Budapesten, kiadó-
 hivatalunk és Janovszky H. király-
 utczában levő hirdetések felvétel
 irodája Pécssett.

Megjelen hetenkint kétszer:
 szerdán és szombaton.

Szerkesztőség: Király-utca 20. sz.
 Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz, a posta mellett.

Kéziratok
 nem adatnak vissza.

Szász képviselő a szász néphez.

Bauszner Guidó Sz.-Ágota országgyűlési képviselője, közéletünk régi harcosa, ki szász nemzetiségéhez, de egyuttal a magyar állameszméhez is tántoríthatatlan hűségét minden alkalommal megőrizte és fényesen tanusította, elhatározta, hogy az erdélyrészi közművelődési egyesület alapító tagjai közé lép és e ténye alkalmából választó kerületéhez és ennek közvetítésével az erdélyi szászokhoz nyílt levelet intézett.

E levél az erdélyi szász népnek apraja-nagyja által szórt gyaláztatások ellenében nagy elégtétel nekünk magyaroknak. Mióta szász lakik Magyarországon területén, becületesebb szavak nem hangzottak el szász ajakról, mint amelyek Bausznernek népéhez intézett levélben foglaltak. Megmondja nekik, hogy ők a modern magyar államnak ellenségei, a józan ész fegyve-
 reivel bizonyítja: mily hiába való azon számításuk, hogy az osztrák-magyar monarchiában valaha még az „összbirodalom” megbukott eszméje feléledjen, vagy hogy Erdélyt Németország elfoglalja. Szemökre lobbantja, hogy a magyar államiság és faj ellen táplált ellenséges érzelmeik következté-

ben nem átnak a románokkal, a szász faj legveszedelmesebb ellenségeivel titkon szövetkezni s a felségsértő és hazaáruló román sajtó megbüntetését lehetetlenné tenni. Ékes-szóloán, született magyarnak is becületére váló mély meggyőződéssel fejtegeti, hogy a szászok egyenesen a magyarsággal való egyetértésre vannak utalva, mert csak velünk szövetkezve tarthatják fenn nemzetiségüket; kimondja, hogy a magyar államisághoz és a külön nemzetiséghez való erős ragaszkodás nagyon is megfér egymás mellett, még pedig oly módon, hogy a ki jó szász hazafinak akar tartatni, annak egyuttal a magyar állameszme hívének is kell lennie, aki tehát nem barátja a magyar állameszmének, az jó szász hazafi sem lehet és végre ismertatva az erdélyi közművelődési egyesület céljait, azokat és általok a magyar nyelv terjesztését szükségesnek, pártolándónak nyilvánítja és fajtársainak az ellen tanusított elkeseredett magatartását elítéli.

Lesz-e Bauszner hazafias és bátor felszólalásának fogantata? nem tudjuk. A szászok érdekében kívánjuk, hogy legyen. S ha a szász faj -- valamint többi nemzetiségeink -- ér-

telmisége, kiválóbb egyénei követik a Bauszner mutatta jó példát, úgy a magyar államiság eszméje rövid idő alatt hatalmas hódításokat fog tenni.

E pontnál azonban lehetetlen meg nem emlékeznünk egy sajnós körülményről és ez az, hogy a hazánkban élő sokféle nemzetiségek kiválóbb férfiai nem hatnak a szükséges irányban és kellő mértékben alantasabb értelmi színvonalon álló tajorokainkra, mely körülmény részben mindenesetre az egyesek közönyösségének, nagyobb részben azonban a nemzetiségi s egyuttal felekezeti iskolákban beléjük oltott hazafiatlan szellemnek tulajdonítható. Ugyanezen okra vihető vissza s magyarítható azon — különben megfoghatatlan körülmény, hogy nemzetiségeink nagy tömege oly szórva-nyosan, alig észrevehetően magyarosodik s a legnagyobb részben a magyar állam-eszmének — annélkül, hogy okát tudná adni — ellensége.

De hogy is ne lenne ellensége, midőn a tót, román, szász, szerb és horvát tanítók és papok, kiknek a gondjukra bizott nép lelkületére és irányítására — mondhatni — egyedüli befolyásuk van, felekezeti intézetekben nyervén kiképez-
 tetéseket, legnagyobb részben pán-

A „Pécs” tárczája.

Velden.

— Furdői levél. —

A Mecsek oldalán regényesen fekvő városunkban, Pécssett, nyáron oly tikkasztó hőség uralkodik, hogy nem lehet senkitől rossz veven venni, ha az elől menekülve, hűsőbb nyedeket keres fel. Magam is ezen menekülők közé szoktam tartozni, habár reám nézve ez nem oly könnyű dolog, mint talán másoknak, mert belém csimpszekednek oldalbodom s három poronytom, a mihez én, mint a „piros papusegylet” érdemeiben dús tagja, kénytelen vagyok még mosolygó pofát is vágni. No de se baj, az Úr reám mérte e ballasztot, legyen álcott az ő szent neve, utazom hát cum gentibus.

A helyet, hová menekülök, évenként változtatni szokom. Az idén Veldent választottam, már csak azért is, hogy városunkban állomásozó és közkedveltségnek örvendő honvédszár-alezredes urunkat, a ki e mellett cs. kir. kamarás is, egészen cserben ne hagyjam. Mert már harmadéve, midőn a stajer neuhausi furdóból hazatérve hol időzésem iránti barátságos kérdésére megtudá, hogy Neuhausban valék, kijelenté, hogy esztendőre Veldenbe, azután meg Tobelbadba fogok menni, így hozván ezt magával a dolog rendi.

Alezredes uram a helyek dolgában nem tévedett, csak a sorrend tekintetében hibázott, mert én Neuhaus után voltam Tobelbadban és most utoljára kerültem Veldenbe. Különben e csere csak előnyömre van, mert Velden szépségére nézve felülmulja az elébbi kettőt s azért kívánom ezuttal főbb vonásokban képet adni, hogy esetleg más menekülni vágyó pécsi barátom is megismerhesse és nyaralóul választhassa E törekvésem ugyan a hazafiatlanság látszatával bír, a mennyiben ott van édes hazánkban a magas Tátra vidéke elragadó szépségeivel mely a versenyt a külfölddel bizonyonyal kiállja és így jogosult a ma kívánalom, hogy minden magyar megtakarított filléreit ott költse el. De ne feledjük, hogy nálunk ez a hazafiság ma még igen drága; a miért ne kárhoztassuk, ha a kevésbé vagyonosok addig, míg e tekintetben a helyzet nem javul, a sokkal olcsóbb külföldet keressék fel, mert hát utóvégre is: deficiente pecu, deficit omne -nia! És most levellem tulajdonképeni tárgyához!

Velden 1425 lábnyira, akarom mondani 450 méternyre fekszik a tenger színe felett Karinthiában, Klagenfurth és Villach városok közt, a pompás wörthi tó nyugati végén.

Pécsről a legrövidebb út vasuton Barcs, Zákány, Mura-Keresztur, Pragerhof, Marburg

és Klagenfurthon keresztül vezet Veldenig, mely hasonlóan vasuti állomás.

A mint Marburgot elhagyjuk, kezdődik már a leggyönyörűbb vidék. A pálya a Dráva völgyében mindkét oldalról hegylánczól övedzve halad. Unter-Drauburg felé közeledve, megpillantjuk bal felől az elragadó szép, csúcsain kopar, imitt-amott hóval fedett, 6—7 ezer lábnyi magas „Karavanken” nevű hegylánczolatot, mely aztán délfelől egész Veldenig s azon túl terjed. Ezek mögött pilsogok heblepte csúcsaikkal a Juli-alpések. Ha e hegylánczokat a nap megvilágítja, oly látvány terül el szemünk előtt, mely bámulatra ragad mindenkit. A ki ezek láttára nem érzi tágulni kebelét és nem borul le Isten előtt, az nem érdemes arra, hogy a föld hordja hátán.

Klagenfurthnál kezdődik és Veldennél végződik a mintegy 2045 hektárnyi térségen elterülő wörthi tó. Hossza keletről nyugatnak 136 klm., szélessége 615—1660 m. között váltakozik, legnagyobb mélységét 85 méterre teszik. Vízének színe sötétzöld, a melyet a rendszeren dében és délután 5 óra tájban emelkedő ezüst hullámok gyönyörűen ékítenek. Igen természetes, hogy szelek alkalmával e habok rendkívüli időben is mozgalomba hozzák a különben igen nyugalmas tavat. E tó valódi díszje és vidéknek Körülötte több helység fekszik és pedig éjszaki oldalán Krumpendorf és Pörschach, déli oldalán

szláv, dákromán, pángermán és délszláv eszmékkel szaturálva működnek hatáskörükben.

Mit ér az, ha a törvény megállapítja is, hogy a magyar nyelv tanítása minden iskolában kötelező, ha a tanítás államiségünk esküdt ellenségeire bízatik? A kormánynak addig nem szabad nyugodni, míg a nemzetiségit tanítók és papok kiképzését és általában az összes hazai oktatást kezei közé nem keríti, vagy a nép szellemi vezetésével megbízandó férfiak hazafias szellemű kiképzésétől teljes kezeséget nem szerez! S kerüljön bár e czél elérése százezrekbe, kerüljön milliókba, senki nem lesz, ki az erre szükséges költségeket megtagadná.

A nemzetiségeket nyelvöktől megfosztani, nemzetiségökből kivetkőztetni nem akarjuk, de azt, hogy Magyarországon a magyar állami-ság ellensége élhessen, nem tűrhetjük és nem is fogjuk tűrni.

A magyar vörös-kereszt egylet telepe a kiállításon.

Országos kiállításunk egyik fénypontjának nevezte Ő Fel-ége a király a magyarországi vörös kereszt-egylet gyűjteményes kiállítását, ama festői elrendezésű telepet, mely e népszerű egylet nemes irányu működését tárja a látogatók szemei elé. Ugy a király maga, valamint az uralkodóház tagjai ismételve kijelentették az őket kalauzáló Ivánka Imrénék, az egylet buzgó és fáradhatatlan gondnokának, hogy e telep méltóan mutatja be a hazai közönségnek a magyarországi vörös-kereszt-egyletet, mely Európá és nemű intézményei között a legkiválóbb helyek egyikét foglalja el. A telep berendezéséről avatott kézből a következő leírást kapjuk: A vörös-kereszt-egylet kiállítása már feltogásánál és elrendezésénél fogva is nevezetes. — Kiténteti az eljárást a sebesültek felszedése a harcaterén, első ápolását a tábori gyógyhelyen, a szállítási eszközöket a tábori kórházban, a tábori kórház berendezését és a sebesültek áthelyezését innen a tartalék kór-

házba, a hol véggyógyulásukat várhatják. A legkülönbözőbb hordágyak, azoknak elhelyezése a közönséges parasztkocsikra és a városi szállító-eszközökre, a hordágyak rendszeres alkalmazása a szabályszerű és eddig legjobbaknak elismert L o h e n e r t-féle sebesült-szállító kocscikon vannak itt feltüntetve; nevezetes továbbá a hegyi sebesült szállító oszlop felszerelése, melynek rendszere az, hogy a magaslatról a tiroli hordágyakban lóháton lehozott, vagy egy eszuztatón tovább szállított, vagy pedig bosnyák nyeregbe helyezett sebesültek odáig lejutnak, a hol már két ember rendes hordágyon viheti tovább az egyszerű, de igen leleményesen farúgával ellátott parasztszekérig (Tarantas), a melyen a legrosszabb uton rázkódás nélkül juthatni a kötöző helyig, a honnan már a rendes szállító kocsit viheti őket tovább.

Látható itt egy műtő-sátor is felszerelve mindazon műtő-eszközökkel és gyógyszerekkel a melyek az első segélynyújtáshoz szükségesek, sőt nagyobb műtéthez is alkalmasak.

Mellette áll a tábori kórház könyhája, különböző főző készülékeivel és két tábori kórházi sátor, a melyek eddig mint legjobbak ismertettek el: t. i. D ö c k e r-féle különböző alakban összerakható csinos ház s a francia hadsereg által használt T h o l e t-féle. Ez utóbbi ágyakkal, az orvos rendelő szobáskájával, az ápolónő tartózkodó helyével, fűrdővel és egyéb szükségességekkel van felszerelve, miglen a Döcker-féle sátor azon tanszűköket mutatja fel, a melyek egyrészt a sebesült-hordozók, másrészt a betegápolónők kiképzetésénél használatnak.

Előtünk láttunk egy sor kocsit, melyek czélszerűen berendezve, a tábori kórházi ágyak és kórházi gyógyszerelések elhelyezésére szolgálnak, továbbá sebesült szállító kocsikat és több eféléket.

Ezután belépünk a vörös-kereszt-egylet kiállításának fotargyához, magába az épületbe, mely nem más, mint egy ideiglenes tartalék-kórház, a melyet a kiállítás után szét fognak szedni és ugy, mint van, az Erzsébet-kórház teikén felállítani, hogy ott 44 sebesült elhelyezésére szolgálhasson. Az épület szerkesztésének egyszerűségét, világos és szellős voltát és czélszerű beosztását a szakférfiak általánosan elismerik.

A belépő előtt függ a szemközti falon Ő Felsőégei a király és királyné igen jól festett arcképe, kiknek védsványai és hatalmas pártfogása alatt nyerte az egylet gyors fejlődését, melyet a keletkezése óta mai napig változó igazgatóságok névjegy-

zéke, de különösen azon két térkép tüntet fel, a melyeknek egyike az országban levő választmányok és fiók-egyletek létezését, a másik pedig azokat a kórházakat, nyugvó s üdítő helyeket tünteti fel, melyeknek gondozását a magyar országos vörös-kereszt-egylet vállalta magára. Különböző mutak, az egylet kiadányai, az Erzsébet-kórház tervei foglalják el az egyik oldalt. A másik oldalon nyolcz különböző agy és felszerelés van felállítva, a mint azok az egylet kórházaiban használatni fognak.

A kórteremből a folyosóra kilépve, jobbról egy ápolónőnek szánt szoba van, balról theakonyha és fűrdő. Ismét jobbról az orvos szobája, kézi gyógyszerládákkal és egyéb szükségességekkel, balról a műtő-szoba felszerelve a tudomány legvalogatottabb eszközeivel.

Belépünk a második kórterembe; de ime: ez már nem kórterem, hanem a honvédség felszerelése. Itt láthatjuk azon fegyvereket s tőtényeket, a melyek azon sebeket okozták, melyeknek gyógyítása éppen a vörös-kereszt egylet feladata.

A vörös-kereszt-egylet szives készséggel engedte át ezen kórtermet a honvédelmi miniszteriumnak, a mely viszont majdnem 50 sebesült hordozót engedett át alományából, hogy azokat a vörös-kereszt-egylet saját költségén kiképeztesse, felruházhassa, felszerelhesse, mert ezek vannak hivata a magyar vörös-kereszt-egyletnek több mint 200 kocsiból álló sebesült-szállító és kórházi oszlopait a csataterre kísérni és együttesen az ápolónőkkel az emberiség legnemesebb feladatát teljesíteni.

Nem mellőzhetjük hallgatással azon kis rögtönzött gunyhót, a melyben 5 ideiglenes ágy van elhelyezve. Az egész gunyhó erdei fából és galyakból van összerakolva, gyékényvel fedve, sárral tapasztva; nincs benne egy szeg sem. Egy fűrés, egy fűró, egy bauta azon eszközök, a melyekkel készült és mégis télen, nyáron, mint mindenki meggyőződik, biztos menhelyet szolgáltat a szerencsétleneknek.

— **Uralkodók találkozása.** Vilmos német császár és Ő Felsőége Ferencz József között a találkozás 6-án, Gasteinban ment végbe: hol az agg német császár a fűrdői idényt tölti. A találkozás bensőségét fokozta azon körülmény, hogy abban Erzsébet királyné is részt vett, ki ez alkalommal

Mária-Loretto és Mária-Wörth. Ezek között az első helyet foglalja el Pörschach, mely a wörthi tónak legnagyobb, leglátogatottabb és legzajosabb fűrdőhelye; Mária-Wörth pedig igen régi góthikus temploma miatt érdemel kiváló említést.

Klagenfurth és Velden közt e tavon a közlekedés csavargózó-ökökkel tartatik fenn, melyek napjában háromszor teszik ide-oda az utat.

Velden fekvése valóban idylli, a mennyiben a tó nyugati vége körül félkörben, elszórtan, külön-külön kisebb parkokban szebbnél-szebb nyaralók vannak építve, a háttér pedig kisebb-nagyobb hegyláncozok képezik. E mellett minden villatulajdonosnak a tó partján külön svájci styben épült fűrdőháza van, melyek a tó felé nyitvak, ugy, hogy azokból a szabadba lehet uszni. Telve is vannak a nap minden órájában tarkabarka ruhás embersereggel. Fűrdik itt örege-ajraja. De rendkívül kellemes is a fűrdés; a víz hofoka — tekintet nélkül a szelek-, vagy esőkre — 19 és 20 fok Reaumur között váltakozik és így bátran versenyezhet Balikányunkkal. Van rajta még egy nagy uszoda is, hol a gyereksereg vesz leckézt az uszás mesterségében. Lovagiasságból elhallgatom azon felnötteket, kik már negyedik éve próbálgatják elsajátítani e művészetet és még mindig küzdenek annak megfoghatatlan nehézségeivel.

Minden lakó-félnek meg van a saját, más-más színnel festett és különféle színű lobogóval díszített csónakja, ha t. i. az érteke követelt bőrszegést lefizeti. No, de ezt szívesen lefizeti minden fűrdő-vendég, mert a csónakázás sem valami megvetendő életnyújt. Czirkül is ezért folyton a tavon a nyaralók egész serege, a mi ismét a villák balconjairól szemlélőknek meglepő szép látványt nyújt.

Mult hó 29-én Velden különös dísz öltött magára. Minden nyaraló, fűrdőház fel lett koszorúzva, lobogózva, a hajó-állomásnál pedig diadalkapu emelve, esti 7 órára lévén Károly Lajos főherceg Ő Felsőége — ki az nap a karinthiai országos kiállítást nyitja meg Klagenfurthban — magas látogatása bejelentve. A 7 órai csavargózás meg is hozá a magas vendéget diszkitéretével. Megérkezését mozsárlövészek jelezték. Fogadtatására megjelentek — a fűrdővendégeket nem is említve — a helység és vidékének előjárói, az iskolák, a tűzoltók, utóbbiak zenekarokkal stb. Mindannyi éien egy nyugalmazott tábornok, kinek ipja pécsi lakos, állott. Egy idevaló szállótulajdonos, ki az előtt egy előkelő nagy úri házban nevelő volt, tartá a hivatalos és igen talpra esett útvölzöl beszédet, melyet „éljen“-ekkel czírázott „hoch“-ök, yabbi taracklövészek és zene követtek. Ő Felsőége igen leereszkedőleg társalgott a tisz-

teletére megjelentekkel s a felajánlott frissítőt elfogadva és elkölte, egy órai itt tartózkodása után, mely alatt többször kegyeskedett magas tetszését Velden kies fekvése felett nyilvánítani, visszatért Klagenfurthba.

A halászlati sport is nagyban üzetik Veldenben, mert a tó oly annyira bővelkedik halakban, hogy a halászlát fiatalnak, öregnek nagy és sikeres élvezetet nyújt.

Gondoskodva van itt kényelmes utakról és nyugvó helyekről. A levegő is ritka jó; de nem is lehet ezen csatlakozni, mert fenyes van itt bőségben, a miért is Velden az orvosok által tudósbajból fellábadtaknak üdülőhelyül szokott javaltatni, mit saját gyermekem és másokon tett öröndetes tapasztalataim alapján magam is igazolhatok.

Vélő elvitázhatlan előnye a fesztelenség, továbbá a női „putz“ hiánya. Itt, ellenében más helyekkel, versenyeznek a nők ruházatuk egyszerűségében, mely dicséretes törekvésüket még azzal is manifestálják, hogy majdnem kivétel nélkül a karinthiai pörncök módjára, sajtságos, ménkas-alaku nagy szalmakalapot viselnek, melyek már önmagukban a dísz-toiletteket kizárják. Sőt még a férfiak is és pedig a belső titkos tanácsosok, miniszterek ugy, mint az egyszerű polgarok, lecsúzik a városi nehéz kalapokat és mulianyian fehér piquet — jokey — sipkábaú járnak,

először volt Gasteinban. A magyar királyi pár nem várva be, míg Vilmos császár első emeleti lakásából lejön, felhaladtak a lépcsőn és a találkozás a nyílt terrazon történt. Vilmos császár megölelte és háromszor megcsókolta királyunkat, a királynékat pedig kezét csókolt s lakosztályában nagy-szerű virágbokréta nyújtott át. A látogatás 20 percig tartott és azt másnap a császár viszonzta. A fürdő-helyiség gyönyörűen volt díszítve ez alkalommal. A fürdőben levő magyarok az uralkodó-párt lelkes „éljen”-ekkel fogadták, mit ő Felsőgeik a legszívesebben fogadtak. A király és királyné 7-én Vilmos császárnál voltak ebéden, melynek végével elbucszva, (mikor is a császár királyunkat kétszer megcsókolta, a királynékat pedig kétszer kezét csókolt) Gasteinból elutaztak. Vilmos császár 11-én szándékozott a fürdőből elutazni. Jóllehet a találkozás csupán magánjellegű volt, a lapok általában azt a béke, sokan éppen a „világbéke” biztos zálogául tekintik.

— **A szabadságharc szobor ügye.** A szabadságharc szobor központi irodájának vezetőjétől kimerítő jelentést vettünk, mely szerint az eddigi gyűjtés semmiképp sem felel meg a cél magasztosságának. — Mindössze 127,655 frt 26 krajczár gyűlt egybe s a kezelés költségeinek levonása után csak 120000 forint marad ez összegből. A jelentés, mely Gerlóczy Károly alpolgármesterhez, mint a szoborbizottság elnökéhez van intézve, sajnálatlaltal konstatálja, hogy gyűjtő bizottságot eddig több város, sőt megye sem alakított, valamint semmiféle intézkedést eddig nem tett. „A begyűlt összeg — mondja a jelentéstevő — egy monumentális szobor költségeire vajmi kevés, annak pedig tisztán csak gyümölcsötzetés általi növelésével, — hogy az alapköve csak kétszeresét elérje is, 14—16, sőt több év is kell, a szerint, minő százalékkal gyümölcsötzetethető a tőke és tőkésítendő kamat; és így a szobornak az ezredéves ünnepély idejére leendő felállításra tiszta lehetőség leand, hacsak a szobor alaktja is az alap csekély tőkésje el nem törpül;

ahbeli véleményemnek vagyok bátor kifejezést adni, miként az alap további gyors növelése tekintetéből újabb források és módozatok melletti gyűjtésekről és adakozásokról most már okvetlen gondoskodni kell.”

— **Európa állampapírjainak kamatozási foka.** Az államok hitelképességének legjobb mérték az a kamat, melyet az állam-kölcsönök után fizet. Legnagyobb hitele van Angliának, hol az angol konzolok az árfolyamértéknek 3-05%-át kamatozzák. Utána következik Hollandia, melynek kötvényei 3-69 százalékos kamatoznak, míg a francia köztársaság járadékai 3-73 százalékos adnak. Németország 3-83 százalékos fizet hitelezőinek, míg Belgium 3-89 százalékos kap pénzt. Ezek az államok azok, melyek négy százaléknál kevesebbet fizetnek, mert Svédország már 4-29 százalékos fizeti meg hitelét. Ezekben az országokban rendezett az állambiztosítás és rendezettek a pénzvizonyok. A többi országokban, Olaszország kivételével, rendezetlenek a valuta viszonyok és folytonosan növekvő a deficit. Ezek közül Ausztria aranyjárdéka 4-49 százalékos jövedelmez, t. i. a hitelezőknek, Olaszország állampapírjai 4-53 százalékos, a magyar aranyjárdék 4-94 százalékos, a román járadék ellenben már 4-98 százalékos, Oroszország 5-01 százalékos fizet, Szerbia 5-85 százalékos, míg Törökország, dacára az európai ellenőrzésnek, 8-07 százalékos kénytelen fizetni. Portugália csak 6-29 százalékos és Spanyolország meg 6-90 százalékos kap kölcsönt. — Görögországban nem képes a kormány 7-88 százalékos alul pénzt szerezni.

Budapest főváros kiállítása és a külföld.

Hogy a magyar állam történelmi és hatalmas kulturhivatású mindenütt elismerjék és hogy a magyar állam tekintélyét ne csak a mulékony rokonszenv pillanatnyi hatása alatt, hanem beható ismeret alapján tanulják tisztelni, ehhez csak az szükséges, hogy Magyarország az igazság színében ismerjék

meg. Magyarország fővárosa, mely a legszebb gyöngy Szent István koronájában, a legjobb és legkellemesebb alkalmat szolgáltatja a külföldiek arra, hogy Magyarországot komolyan kezdje tanulmányozni. Budapest a legszebb keret a kiállításoz és magában a kiállításban a főváros pavillonja bizonyosságul szolgál arra, hogy mennyi komoly munkába és aldozatba került azt, míg Budapest első rangú európai várossá lett. Budapest szépsége és fejlődése befelé úgy, mint kifelé előbizonyítéka annak, hogy a magyar nemzet az ezeréves küzdelemben mindig fenn tudta tartani állami önállóságát és öntudatos fejlődését, és betudta tölteni kulturhivatását. Mert Budapest Magyarországon nemesak a politikai élet központja, hanem egyuttal minden közművelődési és nemzeti törekvésnek vezetője és központja. Ebből magyarázható az a tény, — írja a „Correspondence de Pesth” — hogy Budapest főváros a politikai magyarosodás érdekében a legnagyobb szolgálatot tette a magyar államnak. Azt a külföldet, mely nem csak cigányokat és szegény legényeket kíván itt feltalálni, Budapest kitünő községi kormánya és lakossága — mely különböző taji jellegénél fogva a fővárost mintegy a magyar állam mikrokosmoszává teszi — legjobban fevilágosíthatja arról a tagadhatatlan tényről, hogy Magyarországnak minden híu állampolgára fajkülönbség nélkül arra törekszik, hogy a szabad és önálló magyar államban szabad polgárok lakjanak és jólétek örövendjenek. Budapest főváros a város alkotásában és igazgatásban is mintaképül szolgálhat az ország többi városainak és épen ezért szükséges volna, hogy minden magyar város- vagy község tanácsa testületileg keresse fel a kiállítást, különösen pedig tanulmányozás végett a fővárosi pavillont. A kimerítő kép, melyet Budapest főváros pavillonjában Budapest haladásáról találunk, egyszerűsággal szemléltető érdemsorozata mind annak, a mit Ráth Károly főpolgármester, Kamermayer Károly alpolgármester, Gerlóczy Károly és Kada Mihály alpolgármesterek a bizalom észinte nyilatkozatai közben fáradhatatlan erőlyvel és szorgalommal a közös érdekében kivívtak. Ezen haladást feltüntető rendszeres és jól tájékozható gyűjteményt Gerlóczy Károly alpolgármester rendezé hosszas fáradozás és utánjárással a fővárosi pavillonjában, melyről a „Correspondence de Pesth” — melynek hivatása a külföldet a magyar viszonyokról politikai és közgazdasági szempontból tájékoztatni, — a következőket írja: A kiállítások fontosságának tudatától áthatva

ezzel is jelezni kívánván az egyenlőséget, az egyetértést.

Rend és biztonság is kitünő, úgy, hogy a Tekergő Gergőt ide kellene „röndüm”, mert különben még Buczkó Bernát barátom sem találna egyént, kit szorultságában „loty a dutyiba” tehetne!

Mindézeket egybevetve: jó lélekkel mondhatom, hogy a ki a nyarat kellemesen akarja tölteni, az jöjjon Veldenbe!

Parvus.

Amen.

— Irta: A Ifréd. —

Vannak a társadalomban szerencsétlenek, kik, mert előkelő, de szegény szülőkől származtak, a nyomor nélkülözései közepett is kénytelenek a jótét látszatát megőrizni. Ennél nincs kinosabb helyzet: a sziv ezer sebtől vérzik s habár a lélek emelkedett, reá nézve az élet nem egyéb, mint hosszú szenvedés.

Igy járt a szegény „Amen” is.

Ne tessék azt gondolni talán, hogy ilyen név is létezhetik, hogy ez valamelyik naptárban feltalálható: óh, nem!

Vannak falusi szokások, melyek városi ember előtt talán nevetségesnek tünnek fel.

A nép rendesen maga szokta elkeresztelni azokat, a kik valamely előnyös, vagy bátrá-

nyos tulajdonságaik által mintegy kíválnak, kiemelkednek ama körből, a melyben forognak.

Ismertem egy fiatal suhanczot, a kit csak „lisztes Józsi”-nak hittak, mert nagyon szőke, úgy szólván tejfehér bajusza volt; egy másikat feltünő szép nagy szeméiért „nagy szemű”-nek neveztek el stb. stb.

Igy szerette nevét a szegény Györi László is, a falu bolondja.

Olyan közönséges, mindennapi történetje van. — Szomorú az eset, megindító egész a könyekig.

Az egész falunak bünbajja volt. Gyermek, férfiak, leányok és asszonyok egyaránt gúnyolták őt. Mióta csak ismerik, ilyenek ismerik őt. Nappal az utcán, mezőn, a Duna partján, temetőben, mindenütt ott lehetett őt találni.

Ha valaki megszólitotta, egyre csak halotti dalról beszélt, egyre csak az „Amen”-t emlegette.

— Igenis, kedves uram, nagyon jól ismerem az utat, a plébános ur is arra szokott sétálni; az, a ki olyan szépen tudja mondani: amen.

— Ez ám szép ének: amen. — S ekkor magas, ehaló hangon éneklé, olyan tónusban, a minőben a „requiescat in pace” feleletét énekelni szoktak.

Igy maradt rajta az „Amen”

Egyszer télen megfagyva találták őt kunyhójában, a falu végén.

Szobájában, egy rozzant ágyon feküdt a szegény Amen.

Az előjáróság lepecsételt mindent. Eltemették őt, kevés holmija pedig dobra került, hogy a temetési költségek fedezze legyenek.

Egy rozzant szék, egy kecskelábu asztal, egy fakanal, egy bögre, egy deszka-láda valának összes bútorai.

Mit adtak érte?

Felét sem futotta ki a temetési költségek.

A szalmazsákban találtak két könyvet. Egy zsiros kis jegyzőkönyvet és egy imakönyvet.

Potom árért hozzáim került.

Az imakönyv első lapjára e szavak valának írva:

„Ugyöri Györy László szül. 1818. nov. 2., keresztülöi N. B. x.—i püspök és gróf Sárkány Sarolta.” Ebből kövekettem, hogy előkelő, gazdag, nemes család ivadéka volt az, kinek hamvait is jó emberek sajnálkozó szive takarította el.

A jegyzőkönyvben különböző nyelven egyes napi élmények valának feljegyezve írónal, melyek közt az összefüggést nehéz vala feltalálni.

Egy helyen e szavak valának feljegyezve: „Le terra molle e lieta e diletta Simili

Budapest főváros az utóbbi 12 év alatt minden vezetésebb hazai és külföldi látlaton részt vett, bemutatni óhajtván időközönként való előhaladását. Mindenki érezte azonban szükségét annak, hogy egy a főváros, mint az egész ország anyagi és szellemi fejlődése, minden irányu előhaladása egy Budapesten rendezendő általános országos kiállításnak mutattassék be s midőn ez irányban az országos magyar iparegységlet által a mozgalom megindított, a főváros hatóságának elére állva, a kiállítás céljaira szükséges területtel készséggel átengedé, egyszersmind a kiállításnak erkölcsi és anyagi támogatást is biztosítva, hason értelemben felterjesztést intézett a kormányhoz.

Együttal elhatározott, hogy a főváros mint kiállító egy külön collectív kiállításban fogja magát bemutatni. Jelesül, hogy e kiállítás felőlélvén a városi közigazgatásnak minden ágát és ezekben mind ama kiválóbb alkotásokat, melyek az alkotmányos aera fejlesztő hatása alatt a fővárosban ennek saját erejéből keletkeztek: a főváros állásánál és fejlettségének fokánál fogva, egy a bel- mint a külföld irányában egyrészt reprezentative másrészt instructive lépjen fel.

A főváros kiállításai pavillonjának tervezetében az illető műépítés Pestváros régi czimerét — az őrtornyos városkaput — kívánta jelképezve kifejezésre juttatni, mit középkori jellegű stílyben Kausser József dérek műépítés igen jól oldott meg. Az épület áll egy felülről világított középtereből, melyhez két szimmetrikus szárny csatlakozik, végeikben fél nyolczszöget képező termekkel. Az épület egy lépcsőzetes terrassera van építve, úgy, hogy a középső teremből jobbra vagy balra haladva és a hátulsó terasse-t megkerülve a főterembe térünk vissza. A pavillon területe 1080 méter, 57 méter hosszal és 33 méter legnagyobb szélességgel. A nyolcz osztályban való csoportosítás közül első sorban szemünkbe ötik: a földmérési szakaszban Buda és Pest városok régi térképei, melyeken a 17—18-adi századbeli város szabálytalan utczaival, díszletes házrosaraival puszta vidékével és posványos kiöntéseivel érdekes képet nyújt.

Mintegy megfelelő folytatásul következnek e régi felvételek után a mult század közepe óta urbéri szabályozás vagy más czélból eszközölt felmérések, a mely munkálatok alapján vált lehetővé a főváros rendszeres szabályozása, építkezése s biztos alapot nyert

a se gli abitator produce.“ Tasso. — Vagyis: A puha, vidor és kedves föld önmagához hasonlókat szül. — Egy másik lapon:

„Ma ismét elragadó volt Hilda, oly epedő tekintet vetett reám, hogy az istenek is megirigyelhetnék volna. Most burkoljatos csillagköpenyekbe szerelemálmak, dőlj romokba, porba mögöttem multam; nyisd meg szivedet új ember, tárd ki egészen s engedj trombita harsogás, örömeinek közt bevonulni az új életet.“

Azután a fonál elvész, az író hallgat. — Két hónappal később ismét ezeket írja:

„Meggöztettem őt. Itt van karjaimban. Oh Hildám, angyalom. Megyünk, elmegyünk innét, messze, messze, tul a tengeren.“

Tiz nap mulva már e sorok olvashatók:

„Hildám nincs többé! Elrabolta tőlem az átkozott halál! Nem a halál vitte el, a tenger fenékén van. Igen, hisz meghalt! Hilda meghalt? Igen, hiszen hallottam a tompa loccsanást alulról. A földön levő ég kétféle vált, a csillagok reszketve félresuhanak, feneketlen mélység volt látható egy pillanatra — most már megint be van záródva s a csillagok megint táncolnak. A pap bánatosan mondá „nyugodjék békével.“ A hajóslegények szomoruan válaszolák: Amen!

Igen, Amen, amen! . . .“

Ő is nyugodjék békével. Amen!

csatornázása s vízvezetéke. Ezen kiállítási részlet pedig annyival inkább nagy horderejű, a mennyiben nemcsak a főváros fejlődésének multja, de jövőben való fejlődésének emberileg megállapítható törvényei is fel vannak tüntetve. És pedig terjedelmes parkok, jól készített s széles utak, egészséges házrosok, fürdőtelepek, csatornák s vízvezetékek, továbbá a Duna védműveinek részletei: ugy-mint a védőtöltek, körakpartok és zsilipek, lejtőméretek, a sziklapincék bányaméretei és a talaj magasság mérésének rendkívül fáradságos térképélveteleivel egyetemben Budapest utczaelőzata és ipartelepeinek átnevezete élvezhető rajzokban s dombor művekben van feltüntetve. (Folyt. köv.)

Levelezés.

Szent-Iván, 1885. augusztus 8-án.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Ideje már, hogy ígéreteimet beváltsam, és engedelmével szentiváni selyemtenyésztsünk eredményéről becses lapját röviden értesítessem.

A szederfák csekély meynisége miatt községünkben nyolcz tenyészítő között csak 180 gramm selyméről pete osztathatott ki; a tenyészők közül kettő a reabízott 60 gnyi petét tulságos hevítés által elrontotta és kikelésre alkalmatlanná tette, a többi hat tenyészőt 120 gr. pete után termelt I. osztályu gubót 71 kiló 65 dekagrammot, II. osztályu gubót 6 kiló 97 dekagrammot, összesen: 78 kiló 61 dekagramm gubót s ezért kaptak 89 frt 45 krt. A felvigyázó tiszteletdíj 3 frt 63 krt, a gubó elszállító fuvaros 3 frt 68 krt kapott. Tehát részükre kifizetett összesen: 96 frt 76 kr. A legjobb és legszorgalmasabb tenyészítő volt Jándó Ferencz, termelt 20 gr. pete után 23 kiló gubót, 26 frt 20 kr. értékben.

Igaz, ez csekély eredmény; de megfontolandó, hogy könnyelmű és eddig a selyemiparba nem nagy bizalmat helyező népüktől kezdetben ennyit is alig lehetett várni; reméljük azonban, hogy népünk beláta most már a selyemipar hasznosságát, és különösen akkor, ha majd 600 darab kiültetett szederfánk megnőnek, sokkal nagyobb készséggel és figyelemmel fog a selyemtenyésztséssel foglalkozni.

Itt helyén valónak látom felemlíteni, hogy az országos kiállítás mezőgazdasági csarnokában meglepetésben részesít minden érdeklődőt a szemléltető selyem tenyésztségi oktatás és a selyemipar kiállítás, mely a selyem tenyésztsékek minden ágáról kimerítő képet nyújt, és azt tanúsítja, hogy ezen iparág nagyon is életre való és biztosan jövedelmez. Itt láthatni csemegéket szederfa gyümölcsből, szederlevet, szederlevet ribizkével, meggyel, török szedert czukorral, szeder-mag-olajat és pálinkát, sőt magából a szederfából is hasznos és czélzerű edényeket, dezsát, zsírós bödönt, nagyszerű képereteket stb. Érdekes látni a sokféle szép nyers és kidolgozott selymeket, melyek külföldiek által is megdicsértettek.

Az országos selyemtenyésztségi felügyelőségtől kiadott könyvecske végre, hogy többet ne említsék, feltünteti 1880-tól 1884-ig a selyemgubó vételárát is, mely azt mutatja, hogy ezen rövid időtartam alatt a selyemgubó termelés az országban rohamosan elterjedett, mert míg 1880-ban a selyem gubó vétel-ára 11,134 frt 67 kr. volt, addig 1884-ben már 130,498 frt 83 kr. fizetett ki selyem gubókért a termelők részére.

Nem szükséges tehát nekem bővebben a selyemipar életrevalóságát és hasznosságát — különösen a szegényebb osztályuakra nézve — feltüntetnem és ennek meleg felkarolását ajánlgatnom, mert a tények hangosan beszélnek, és ajánlják ezt, csak azt kívánom még szívem mélyéből ki mondani, hogy azon férfit, ki a selyemipar fejlesztésében oly kitűnő buzgalommal és úgy szólva önfeláldozó lelkesültséggel fáradozik, B e z e r é d j Pál selyemtenyésztséke emelése czéljából kiküldött

miniszteri meghatalmazott urat a munkakedvelő szegények öröme az Isten sokáig őrítse!

Wagner Adolf,
plébános.

Hirek.

Jubileum. Dr. Höbling Miksa megyei tiszti főorvos holnap, csütörtökön álli orvos-tudorságának 50-ik évfordulását. E ritka és szép alkalomból a jubiláló tisztelő kartársai: a városi és megyei orvosok közül számosan a nemzeti kaszinó nyári helyiségében díszbankettet rendeznek. Az érdemes férfiúról a hétfőn tartott megyei közgyűlés is megemlékezett, a mikor is J e s z e n s z k y Ferencz alispán a közgyűlés megnyitása után a jubileumot felemlítvén, dr. Höbling Miksát tudorságának 50-ik évfordulója alkalmából a közgyűlés nevében üdvözlé és Szily László indítványára az üdvözlét jegyzőkönyvébe véteztte. A megyei tiszti főorvos a közgyűlési terembe léptekor minden oldalról felhangzó barátságos „éljen“-ekkel és szives üdvözlésekkel fogadták. — Részünkről is fogadják a jubiláló e lélekemelő s a sorstól csak oly keveseknek engedélyezett ritka alkalomból legcsúntébb üdvözlötünket és szerencsekívánatunkat.

Eszküvő. Rupp Irma kisasszonyt, Rupp Alajos honvédorvos leányát, mint levelözönk írja, f. hó 11-ikén vezette oltárhoz Eresiben H a u p t m a n n Ambrus déli vasuti tisztviselő Székesfehérvárról. Eszküvő után az öröm-szülő házánál a széles körű rokonság fényes lakomát ült, melyen a fiatalok kedélyes tánczcel fejezte be a szép napot. Eszküvő után az ifju pár — nászutra — Olaszországba utaztt.

Eljegyzés. Dux Ernő duna-szekesői gyógyszerész eljegyezte Freytag Róza kisasszonyt, Freytag Ferencz nyugalmazott körjegyző és 48 as honvéd őrnagy leányát. — W é b e r József főherceglaki tanító eljegyezte Stormke mohácsi vendégfő leányát Helént.

Zene-estély. A zene-egylet tánczcel egybekötött zene-estélye szombaton megtartott. Az idő járás felette kedvezőtlen volt; egész délután hűvös, erős szél fújt, mely este-tere kelve nagy mértékben fokozódott, minek következtében a közönség meglehető csekély számban jelent meg, amiért igazán kár, mert valamivel később, ugy 10 óra felé a szél elcsendesedett és az idő kellemesre változott. A műsor tetszéssel hallgatott darabjainak eljátszása után a táncz következett, azonban — nem annyira a tánczosok, mint a táncosok hiánya következtében — csak egy marzúrka tánczoltatott.

Bánya-bérlés. Pécs sz. kir. városának a bányatelep közelében van egy szén bányája, mely évekel ezelőtt házilag kezeltetett, azonban már huzamosabb idő óta műveletlenül áll. K o c h Ferencz somogyi köszénbánya-tulajdonos a napokban e bánya bérbérvéására kérvényt intézett a város tanácsához s ennek következtében engedélyt kapott, hogy egy felügyelő bizottság ellenőrzése mellett a nevezett bányában próba-ásatást eszközöltessen. A bér-összeg a próba-ásatás eredménye szerint fog megállapíthatni.

Tíz éves találkozasra gyűlt össze f. hó 10-ikén városunkban az 1875-ben végzett főreáliskolai tanulók egyrésze, kik azóta az ország minden vidékén különféle munkakörben működnek; — a meg nem jelentek közül többen táviratilag üdvözölve mentették ki távolléteket. Dél előtt 11 órakor — a tiz-évi előtt kitűzött helyen — a „Nadorban“ találkozáván, Dischka Győző egykori tanárunk most igazgató vezetése alatt a Ferencziek templomába vonultak, hol főt. S z a u t e r Antal volt igazgatójuk ünnepélyes Te Deumot tartott. Délután testületileg a temetőbe mentek. F u c h s és W e s s e l y elhunyt tanárjaik iránt kegyeletökön leróni, kiknek sirjára két pompás koszorút tettek le. Az összejövetel az este a „Vadenbernél“ tartott kedélyes bankettel ért véget.

Gyászjelentés. Alulírottak szomorodott szívvel jelentik a forrón szeretett kedves nőnek, anyának, napának, nagyanyának, illetőleg rokonnak Pucher Györgyné szül. Piatsék Teréznek folyó évi augusztus hó 9-én d. u. 1/2 órákor hosszas betegség és a halottas szentségek ajtatos felvételle után, eltékné 67-ik, boldog házasságának 43-dik éve után történt gyászos kimúlását. A boldogultnak hült tetemei folyó hó 11-én d. u. 5 órákor fognak Mária-utca 5. számú házában beszenteltetni és onnan a budai külvárosi közsirkertbe örök nyugalomra elhelyeztetni. Az engedestől szentmise áldozat folyó hó 12-én reggel 9 órákor fog a belvárosi plébánia-templomban a Mindenhatónak bemutatni. Alóva legyen emléke! Pécsétt, 1885. Augusztus hó 9-én. Pucher György férje, Lítke Jánosné szül. Pucher Györgyike, Pucher Ottmár, Pucher Gabriella gyermekei, Lítke János, Pucher Ottmárné szül. Nyers Sidonia veje és menyé, Lítke Camilla, Lítke Eugenia, Lítke György, Lítke René, Lítke Aurél, Pucher Adrienne, Pucher Edit, Pucher Elemér, Pucher Margit unokái, valamint számos kövü rokonai.

Liget (Baranyamegye) község országos vására, mely f. hó 31-ikére esett volna, a földmívelésügyi miniszter engedélyével az idén kivételesen augusztus hó 25-ikén fog megtartatni.

Athelyezés. Csiky József szabadkai kir. ügyész a székesfehérvári és Püsköves János szabadkai kir. alügyész a szolnoki kir. ügyészséghez helyezteték át.

Utca-kövezés. A gazdasági választmány esztőtörökön tartott ülésén Tiefenbacher Nándor indítványára elhatározatott, hogy a budai külvárosi fútcza, mely az idén csak kijavítatni szándékoztattak, e terv megmátsával egész terjedelmében ki fog köveztetni. Tekintve a nevezett út kétszecséjött rossz állapotát, az hírről velünk együtt kétségen kívül városunk minden polgára örömmel vesztudomást.

Franciai Budapest. A francia irodalmi és művész-világ kitünőségei, szám szerint 36-an, Lesseps Ferdinánd, Franciaország mai napság legnagyobb férfianak értéke alatt vasárnap reggel Budapestre érkeztek. Eljöttek pedig: Lesseps, Treffenta „Gaulois”-tól, de Noires Fontaines báró, Pozzi orvos, Blavet apa es nu, Clairin, Rops, Fleury Tony testők, Delibes, Massenet, Gouzien, Lichtenstein ezredes, Coppée, Robin orvos, Escalier, Lebrasseur, Berardi, Ratisbon, Lenger, Marlet, Lermina, Parizel az „Évenement”-től, Proth Mario a „Mot d'Ordre”-től, Arbet gyáros, Eheling, Ulbach, Badin, a „Nouvelle revue”-től, Maurice Bernard, Veismann, Levy Emil, Yung, a „Revue politique litteraire”-től, Lostallot, Dreyfuss, Montet a „Gil Blas”-től és a Du Plan fivérek. Fogadtatásukra a magyar írók és művészek társaságának küldöttei Szobig eléjük mentek. Budapestre érve a hajón, kiszálásukkor óriási néptömeg várta őket, lelkesen éljenzve a vendégeket, kiket Pulszky Ferenc és Gerlőczy Károly alpolgármester francziául üdvözölték, mire Lesseps röviden válaszolt. A kiállítást megszemlélve, különösen a Zsolnay-féle kiállításban sokat vásároltak. Délután a vendégek tiszteletére az írók és művészek köre bankettet rendezett, melyen a vendégek közül Lesseps, Coppée és Ulbach mondtak lelkes toasztokat. A vendégek huzamosabb ideig fognak nálunk tartózkodni, emennek Szentestre, Szegedre és hazánk több pontját is meg fogják látogatni.

Tömeges betörés. Városunk területén, mint az az utolsó napok eseményeiből biztosan állitható — egy vakmerő, számos tagu és jól szervezett betörő banda működik. Ha a rendőrség a szölköben tesz újratat, a gaz nép a város területén garázdálkodik, ha pedig a városban kutatják őket, átmennek a bányatelep területére, úgy, hogy vagy itt,

vagy ott csaknem minden nap van betörés. Szombaton éjjel a szölköben számos helyen követtek el betörést, vagy betörési kísérletet, így Egry József és Lítke József prés-házában, de eredménytelenül. Jó os volt kataszteri hivatalnok szölkjében már több tárgyat felnyaláboltak, midőn észrevétettek. Terhüket eldobva futásnak eredtek. Löttek is utánok, de sikertelenül. A város területén Repics negyedmesterhez is be akartak törni, de észrevétetvén, elriasztattak, Krausz pálinkaégetőnek a Lakits-laktanya átellenében levő lakásában pedig az utca felől eső falat kiásták; midőn azonban a házi-gazda revolverrel az utcára kijött, a tettesek odább álltak. — Hétfőn éjjel a bányatelep „Város erdő” nevű bányájában egy házába 5 gatyás ember hatolt be, a háziak lármaájára azonban megugrottak, a lakók üldözni kezdék őket, mire azok kétszer visszalöttek, de szerencsére senkit sem találtak. A lövésekre a rendőrség azonnal ott termett, a betörők azonban a közel erdőben biztos menedéket találtak.

Mohácsi hírek. A mohácsi kaszinó-egyesület e hó 29-én társas vacsorát rendez. — F. hó 1-én sikerült műkedvelői előadás volt. Előadott „Szusi ur keszei.” Az előadásban részt vettek: Kiefer Nina, Singer Laura, Princz Nina kisasszonyok, továbbá Gaál Andor, Littauer Mór, Krausz Mór és Palasovszky urak. — Mult vasárnap Sipós János szolgáló-magára hagyott 1 1/2 éves fiacskája a tűzhely feldolése következtében súlyos égési sebeket kapott és meghalt.

Romboló vihar. Mult szerdán nemcsak nálunk, hanem Duna-Szekesön is óriási — jéggel vegyes — zápor dühöngött, mely, mint a „Mohács és vidéke” írja, a fakát gyökerestől tépte ki a földből s a községi falkolában nagy pusztítást tett. Ugyanezen éjjel Szegszárdon is óriási zápor, szombaton hajnalban pedig szelroham kíséretében nagy vihar volt, Kajmádon, Tolnában és Agárdon pedig jégeső, mely tetemes károkat okozott.

Brutális csöszök. Pénteken d. u. Graf József baari lakos építőfával Mohácsról haza felé hajtván, az országot azon pontján, hol az szölkö-hegyi kápolna irányában a kereszt-malom felé hajlik, mohácsi csöszök öt ezen szavakkal: „Ez az a gazember” megtámadták, a kocsirol lerántották s midőn menekülni kezdett, öt utólérve elfogták és balta- vagy fokosféle eszközökkel annyira elverték, hogy fején, oldalán és teste egyéb részein súlyos, sőt életveszélyes sérüléseket szenvedett. Voltak ugyan azon a tájon emberek, kik a megtámadottat a vérszomjas fenevadak kezeiből kiszabadítani akarták, de ez utóbbiak agyonlövéssele fenyegették azt, ki közölnéti mer. — Mint a „Mohács és Vidéke” írja, a csöszök Grafot összetévesztették egy vinczellérel, ki ellenök valami sérelmért véres boszút esküdtek.

A megyei közgyűlés lefolyásáról térhány miatt csak jövő szamunkban hozhatunk kimérintő tudósítást.

Halál vesztett eb marása következtében. Mohácsi levelezők írja: Néhány hét előtt Karapándzsi helybeli földműves 11 éves fiát egy vesztett eb meggarapta; a seb nem gyógyított. Csütörtökön a vesztétség kitört a fiun s a bajt az oktalan szölköz még azzal súlyosbították, hogy 10—12 drb. kőrís-bogarat adtak be a szerencsétlen betegnek, ki pénteken nagy kínok között meghalt. Nem hagyható szó nélkül a mohácsi gypmester azon eljárása, hogy a kuttyákat csak a vásártéren és a piacon szedi össze a hetivásárok alkalmával, míg a többi utcákban nem; a város alsó részében is temetetlen sok csatangoló kutya van, különösen amerre ő jár haza, úgy hogy kaputos embernek a kocsit középen kell menni, akkor is becseülletes füttyökssel, ha nem akarja magát megmaraptatni. Felhívjuk az illető hatóság figyelmét e körülményre.

A magyar önérték emelésére. Hogy mily bánásmódban részesitetnek Starcevicz tanit-

ványai által Horvátországban az oda került magyarok, kitűnik a következő leírásból: A rumai alispánság hihetetlen embertelenséggel, valódi lalókesi mániával szeret eljárit a Szerbiában lakók magyarokkal. Maga a „magyar” név elég arra, hogy annak viselőjét a legdurvább, g z a z e m b e r, t o l v a j, b e t y á r s e f e l e k i f e j z e s e k e r t r a k t á l j á k, o k n é k ü l e l c s u k j á k s k i s e h a l l g a t v a, h e t e k e n á t é z e z t e s s e k é s v e r j é k, v é g ü l p e d i g e l t o l o n c z o l j á k. Gyogyevitz rumai alispán helyettes a napokban ismét Garabantin Éva — Mangyoloszon szölkölével, házzal s földdel biró asszonynak — férjét, anyját s 3 kis gyermekét ok nélkül 8 nap alatt kétszer el, illetve visszatonlonczoltatta Soovére, születéshelyökre, jölehet a férjet, mint egyiptomi szembojost a belügy-miniszter 51.066/1884. sz. rendelete alapján — még bünyösség esetén is — nem volna szabad kigyógyíttatása előtt a községből elbocsátani. Ehez hasonló esetek majd minden héten ismétlődnek. — Valóban itt volna az ideje, hogy a magyar állam kinyujtáná kezét azon szerencsétlen honfitársaink védelmére, kiket mostoha sorsuk Horvátországba viszt, mert ha a dolgok sokáig mostani medrökben folynak, könnyen megérhetjük, hogy ma-holnap a magyar embernek, ha a Drávan tul megy, teát még a magyar birodalom területén meg kell tagadni nemzetiségét.

Vegyes hírek. Marseille-ben a kolera kitörése hivatalosan konstátatott. A földközi tengeri francia kikötökből érkező szállítmányok ellen a török kormány 10, az olasz kormány pedig 7 napi vesztézárt rendelt el. — Lónya y Gábor, családjának Nesztora meghalt Teplitzben (Morvaországban) 79. évében. Az országos földmívelési egyesület elnöke volt. — A budavári Mátyás-templom munkálatai kettözött gyorsasággal folynak, mivel az épületet Budav visszavételének 20. éves jubileumára, az az 1886. aug. 29-ére be szeretnék fejezni. — A Gallene-völgyet Felső-Ausztriában egész terjedelmében ellepte a „pieris brassicae” nevű lepkefaj. — Bittó Kálmán honvédelmi miniszteri tanácsos a Lipót-rend lovagkeresztjét kapta adományul. — Dr. Frank József és dr. Derencsik Márian horvát ügyvédek az zágrábi báni tábla súlyos fegyelmi büntetéssel illette. Az első az ügyvédi gyakorlatról eltiltatott, az utóbbi pedig felügyesztetett. Mindkét derék ember a horvát mérsékelt ellenzék kiváló tagja s a tartománygyűlésben a „rabló” Magyarország ellen mennydörgő beszédekert szoktak tartani. — A francia parlament ülészsaka véget ért. — Szeged határában 7-ikén éjjei nagy jégvihar volt, mely minden termest megsemmisített. — Zágráb város polgármesterévé egyhangulag Badovinac udvari tanácsos választott meg, ki a kormánypárt hívének mondható. — Bismarck lapja: a „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” a Drezdai botrányt erősen megírja. — Francia hírek szerint Anglia és Kina Oroszország ellen véd-és dacz-szövezéset kötöttek. — Magyarósy Imrét, az elfogott Savanvu Józsi bandájának vezérért Fülöp Mihály csendör egymaga ellentállás nélkül elfogta Tapolczán. — Az augusztusi periodikus csillaghullásnak ma, 12-én van utolsó napja. — A hódmező-vásárhelyi IV-ik olvasókör Kossuth Lajos névnapjára (aug. 25.) egy díszes, tömör-ezüst tintatartóval fogja megajándékozni.

Irodalom.

Az „Ország-Világ,” e legkitünőbb magyar képes heti lap 32-ik (augusztus 8-ik) száma is a szokott változatos tartalommal jelent meg Közleményei a következők: „A legutolsó húzás,” Tábori Róberttől; „Szeretlek én,” költemény Jakab Ödöntől; „Majolika kiállításunk,” Egerpataki Miklós Gézától; „A földhöz a kereszt ellen,” Szokolay Kornéltól; „Szent Márk egyik galambja,” elbeszélés Majthényi Flórától; „Hitem,” költemény Palágyi Lajostól; „Két vén gyerek,” regény

Gabányi Árpádtól: „A hétről,“ Borostyáni Nándortól. Az e heti szám is gazdag művészi képekben s van két kiállítási kép is. — Az állandó rovatok, melyeknek gazdagsága és élénksége meglepő, következők: Tudomány és irodalom, Színház és művészet, Ujdonságok, a kiállításról, Nők világa, Könyvpiac, Videki élet, Sport, Hymen, Gyászrovat, Innen-onnan, rejtvények. — Az „Ország-Világ“ előfizetési ára egész évre 10 frt, fél évre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.; az „Egyetértés“-sel együtt egész évre 28, fél évre 14, negyed évre 7 frt, egy óra 2 frt 50 kr. Az előfizetők pénzük a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársasághoz küldendők Budapestre (kecskeméti-utca 6-ik szám.)

Törvényszéki csarnok.

Büntető osztály.

Bogya Pongrácz kir. törvényszéki bíró által.

Augusztus 13-án.

4032/1885. „Slavia“ biztosító-társaság felperesnek Lukács János pécsi lakos alperes ellen 2385 frt 94 kr. és járulékaíránt lefolyt pere.

5166/1885. Kiefer Anna vukovári lakos felperesnek Kosinger Vincze sádsi lakos alperes ellen, házassági kötelék végfelbontása iránt lefolyt pere.

Közgazdaság.

A szarvasmarha felfuvódása ellen a következők szer ajánlatok: Egy kifejlett szarvasmarhára vegyünk egy tyuktojás-nagyságú darab timsót, törjük porrá és oldjuk fel forró vízben. Ezt az italt melegen (nem forró) beleöntjük az állat szájába, mire a felfuvódás tovább nem fejlődik és később lassan eloszlik. E szert a juhoknál és kecskékénél is lehet használni, csak hogy természetesen kisebb adagokban. Egy juhra körülbelül az itt közölt timsó mennyiségből $\frac{3}{4}$ részt számítunk. A szelek által sanyargatott borjúknál is használható ez eljárás.

*

Mily talaj való a különböző gyümölcs-fáknak? Az almafák kövér, mely agyagos talajt szeretnek, mely egy kissé nyirkos, de nem nedves, vagy mocsáros. Jól tenyésznek azonban a középszerű jóságú és mély-ségű talajban is, még ha homok és kova is van benne. — A kórtéfa csak száraz, kissé homokos és meleg talajt kívának. — A cseresznye legjobban száraz, agyagos, kissé homokos talajban tenyészik és silányabb talajban is sikerrel termelhető, ellenben a meggy kövér, száraz és macas fekvésű talajt igényel. — A szilva minden talajban megél és gyarapodik, de a sem nem száraz, sem nem nedves, kövér kerti földet vagy gyepalajt különösen kedveli. — A dió- és gesztenyefák agyagos, fekete, laza talajban nőnek a leggyorsabban, de nyers és köves talajban is jól tenyésznek, csak ne legyen a talaj nedves.

*

Átszivárgó hordók kijávitására nagyon ajánlatos a Portland-Cementmész. A hordónak rossz része ugyanis bekenendő először folyékonyvá tett fagyúval s erre kell a cementet rákenni. Az így kijávitott hordó erősen ellentáll a bor átszivárgásának, mert borkövavas mész képződik rajta, mely a borban nem oldódik.

*

Félig elszáradt fákat, mik különösen faiskolákban, hosszabb szállítás után sokszor ily állapotban érkeznek meg, a következő módon lehet felfrissíteni és életképessé tenni. Tegyük a fákat egy másfél láb mély és megfelelő hosszúságú árokba, melyet lehetőleg jó friss földben ástunk. Töltsünk a fákra körülbelül fél láb vastagon laza földet és öntözzük meg az egészet erősen s hagyjuk aztán így

egy pár napig. Ha van még valami életerő a fakban, ezen eljárás bizonyára megmenti azokat a tönkremeneteltől. Mihelyt a fák kérge ismét visszanyeri simaságát, vegyük ki a fákat az árokból és ültessük el rendeltetési helyükre, mi legsikeresebben nedves és enyhe időjárásokról eszközölhető.

*

Malaczkok elhullása ellen a következő eljárás igen ajánlatos. Adjunk be az állatoknak naponként többször meglehetősen nagy adag két százaléknyi hígított karbolsavat. Az ily adag után a hasmenés rendszeren megszűnik s a hígított karbolsavval vegyített tápanyag (árpa) elfogvasztása után több betegedés nem igen fordul elő. Tanácsos a malaczkok fekhelyét szintén hígított karbolsavval megtörtélteleníteni.

Gabona-árjegyzék

Pécs sz. kir. városában 1885. évi augusztus hó 8-án tartott hetivásárról.

		100 kiló ára.
Buza:	) jó	7.—
	) középszerű	6.90
	) legalábbvaló	6.70
Kétszeres:	) jó	5.90
	) középszerű	5.70
	) legalábbvaló	—
Rozs:	) jó	5.80
	) középszerű	5.60
	) legalábbvaló	—
Árpa:	) jó	6.30
	) középszerű	6.10
	) legalábbvaló	—
Zab:	) jó	5.90
	) középszerű	5.70
	) legalábbvaló	—
Kukoricza:	) jó	6.20
	) középszerű	6.—
	) legalábbvaló	—
Széna		3.70
Szalma (mázsa)		1.20
Hajdina (mázsa)		—

A pécsi sertés-hizlaló társaság heti tudósítása.

Felhajtás: 132 darab kövér, — 705 darab félkövér, — 80 darab sovány, — 101 darab süldő.

Az üzlet lanyha — Árak névleg: kövér válto-

gatott 39–40 krig, — félkövér 40 krig kékint, —

45 kr. életsúly leszámításával, — sovány sertés —

krig, — süldő 35 krig kilogrammonként elősúlyban.

Kukoricza ára: 6 frt 30 kr. mm-kint.

Szerkesztői üzenetek

Szemiramisz. Már rég napi-rendre volt tűzve, de idősebb dolgok következtében mindannyiszor leszorult. Megújított ígéreteknek igen örüdnünk. Minél többször legyen szerencsénk.

Szt.-Iván. A szives sorokért őszinte köszönet.

E. M. Helyben. Mindenkor szívesen adunk helyet közleménynek.

B. Mohács. Tudósítását, valamint szives üdvö-

zetét is köszönjük s ez utóbbit azon reményben,

hogy az elsőből többször lesz szerencsénk, viszonzozzuk.

K. A. Helyben. Kérését teljesítjük, de csak a mai számra vonatkozólag.

Velden. Másoké is legyen szerencsénk beesés soraihoz. Nagyon szívesen látjuk.

A kiadó-hivatal üzenete.

Gy. E. Szigetvár és B. Helyben. Az illető, ki zongorát megvételre keresett, már vett egyet.

Laptulajdonos:	Felelős szerkesztő:
FEKETE MIHÁLY.	FEILER MIHÁLY.

Birka teleltetés!

Alsó-Somogyban

egy gazdaságban nagyobb birka-falkák teljes téli teleltetésre elfogadtatnak. — Miután a juhok csak bizonyos meghatározott számban fogadtatnak el és már is több vállalkozó jelentkezett, az illető falca-tulajdonosok kéretnek, hogy ajánlataikat minél előbb szíveskedjenek megtenni.

Bővebb értesítést a kiadó-hivatal ad.

Kis hirdetések.

Egy jó zongora szabad kézből eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

A nagy Skóközi hegyben egyik legszebb és legjobb szálló préházal, 800 akóra való boltzott pinczével, egész felszereléssel, idei szép természettel együtt, kedvező feltételek mellett, szabad kézből eladó. Értesítést a kiadóhivatal ad.

Buzdovány körte fáról szedve, válto-gatva naponként kapható. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Két kisebb tanuló teljes ellátásra, megbízható családnál jutányos árrért elvállaltatik. Bővebb értesítést a kiadóhivatal ad.

Ócska ablakok redőnyökkel együtt jutányos áron megvehetőek. Felvilágosítást a kiadó ad.

Leány növeldei jelentés!

Van szerencsém tudatni a t. ez. szülők és gyámokkal, hogy 6 osztályú leánynevelő és tanintézetem, mely eddig János utca 1. sz. házában volt, most Maria-utca 13. számú (Majláth)-házba tététt át, hol tágas és világos tantermek, azonkívül nagy udvar és szép kert áll a növendékek rendelkezére, így tehát egészségi szempontból minden a legcélszerűbbnek nyilvánul.

Lakásomat megnagyobbítván, ez évben is felfogadok mérsékelt feltételek mellett belköl növényeket, szíves megkeresésre a feltételek azonnal eszközöltetnek.

A rendes tanfolyam

f. évi szeptember 3-án

fog kezdődni, a beiratások pedig augusztus 30. és 31-én, szeptember 1. és 2-án Maria-utca 13. sz. házában eszközöltetnek.

Midőn a t. ez. szülők és gyámoknak eddigi személyem és intézetem iránt tanúsított elismeréséért a legforróbb köszönetet szavazom, magamat kitünő tisztelettel további kegyeikbe ajánlom.

Pécs, 1885. júl. 29.

LIEBSCHER VILMA
intézet-tulajdonosnő

Értesitem a n. é. közönséget, hogy FÜSZERKERESKEDÉSEMBEN mindenféle

legfinomabb fajta

gyümölcs

naponta

frissen kapható.

Elvállalok

szőlő-szállítást

minden irányban,

a legolcsóbb árák mellett.

SCHIEBNER JÁNOS,

Kazinczy- és O-pósta-utca sarkán.

PACHER E.

Pécsett, Széchényi-tér 17-ik számú bazár alatt.

Ajánlja a mai kor igényeinek megfelelő izlés szerint **ujjonnan felszerelt nagy választéku gyári raktárát**

bel- és külföldi üveg, porcellán és majolika tárgyakból u m. minden nagyságu és kivitelü magyar, francia, angol és cseh gyártmányu **VIRAGTARTÓK, VIRÁG-CSEREPEK, VIRAGKOSARAK, VIRÁGCSEREP-ÁLLVÁNYOK,** csinált virágcsokrok különleges diszes levelekből összeállított és macart csokrok, szobadisztítéshez alkalmas szobrok, fali disztálak, ebédlő disztésére alkalmas dombor olajnyomott képek diszes gyufa és hamu tartók, aranyhaltartók, névjegy- és gyümölestartó állványok, diszes kanesók és poharak, kis porcellán figurák képviselve az állat és gyermekvilág nemkülönbén minden néven nevezendő **gyermekjátékokból, legjutányosabb gyári árakban.**

Porcellán étkező készetek	6. sz.	9 frttól,
" Theás "	"	3 " 50
" Kávés "	"	3 " 50
" Fek.kávés "	"	4 " —
" Mosdó "	"	3 " —
" Üvegpohár tányér		3 1/2 krtól fölfelé. 9 krtól fölfelé.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel

PACHER E.

8791. sz.

, 1885.

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott városi tanács részéről közhírré tétetik, miként a városi közkórház használatára telkének déli részén egy **19363** frt **22** krral előírányzott konyha-épület fog emeltetni, melyhez a szükséges munkálatok vállalat útján lesznek teljesítendőek; miért is e munkálatoknak zárt ajánlati tárgyalással egybekötött nyilvános árlejtés útján kiadására határidőül f. é. **1885. augusztus hó 19. napjának d. e. 10 órája** tüzetik ki a város gazdasági tanácsstermébe (Városház II. emelet 38. ajtó.)

Bővebb tájékozásul köztudomásra hozatik, miként az összes munkálatok összesítve is — de egyenkint is árlejtés alá fognak bocsájtani, a következő kikiáltási árak mellett.

A) az egész épület összes munkáira a a kikiáltási ár . . . . . **19363** frt **22** kr.

B) az egyes munkák kikiáltási ára :

1. a kömives és földmunkák	12930	frt	17	kr.
1. a kőfaragó munkák	466	"	46	"
3. az ács munkák	2069	"	88	"
4. a cserepes munkák	590	"	89	"
5. a bádogos "	293	"	36	"
6. az asztalos "	1094	"	—	"
7. a lakatos "	1755	"	26	"
8. az üveges "	163	"	20	"

A részletes feltételek azonban a városi mérnöki hivatalban, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Felhivatnak tehát a vállalkozni szándékozók, miként a kikiáltási árak 5%-nak megfelelő bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat legkésőbb augusztus 18-án d. u. 5 óráig a polgármesteri hivatalnál nyujtsák be, avagy ugyanily bánatpénzzel ellátva a szóbeli árlejtésen jelenjenek meg.

Kelt Pécsett, 1885. augusztus 8-án.

Pécs sz. kir. város Tanácsa.

VIDATS-EKÉK

Vidats-féle egyéb gépek és azok pótrészei

ezenül az eredeti Vidats-féle minták (modell) szerint csakis az alább írt gyárban kaphatók, mely az összes mintákat a Vidats-féle csödtömegtől megszerezve, azokat is gyártja.

A Schlick-féle vasöntöde és gépgyár-részvénytársaság gazdasági osztálya.

Központi iroda: Budapest, váczi-körut 57. szám.